

У сучасних умовах господарювання одним із ключових питань у національній аграрній політиці є проблема підвищення економічної ефективності виробництва цукрових буряків. Проблема досить суттєва, зважаючи на те, що буряк вимагає значно більше матеріально-технічних витрат на один гектар, ніж інші культури. Витрати на вирощування буряка в 2–4 рази більше, ніж, наприклад, пшениці, кукурудзи, сої, ріпаку, соняшнику. А прибутковість культури – у кілька разів менше [3].

Як зазначають експерти, постійне зростання собівартості виробництва цукрового буряка в Україні призвело до того, що буряківництво переважно розвивається нині крупними сільгоспвиробниками, що можуть забезпечити повний цикл виробництва.

Усі господарюючі суб'єкти, які займаються переробкою цукросировини, як правило, мають значні площі цукрового буряку, застосовують передові технології вирощування коренеплодів. Проте більшість цукрових компаній не є компактними в регіональному плані і не завжди повністю використовують природні, економічні та соціальні умови зон бурякосіяння [4].

Використання новітніх високоефективних вітчизняних і зарубіжних технологій у поєднанні з багаторічним досвідом розвитку буряківництва в Україні має бути базою продуктивного розвитку галузі. При цьому враховуються і узгоджуються різні фактори впливу:

Потенційні виробничі потужності і техніко-технологічну переоснащеність цукрових заводів, що є умовою визначення обсягів вирощування коренеплодів.

Регіональні природно-кліматичні особливості, що визначають місце бурякового поля в сівозміні і щільність посівів, систему використання обрив, обробітку ґрунтів, інтегровані системи захисту рослин і ґрунтів.

Рациональну організацію збирання, транспортування та переробки цукрових буряків, що забезпечує повне використання біокліматичного потенціалу.

Підвищення ефективності виробництва цукрових буряків та цукру можливе шляхом зниження собівартості й збереження оптимального рівня ціни для рентабельного виробництва, розв'язання проблеми забезпечення виробників матеріально-технічними ресурсами та диверсифікації виробництва продукції, що потребує певної державної підтримки товаровиробників галузі.

Джерела та література

1. Бондар В. Про прибутковість вирощування цукрових буряків. URL: <http://www.agro-business.com.ua/agronomiia-352siogodni/279-pro-pributkovist-vyroschuvannia-tsukrovyykh-buriakiv.html> (дата звернення: 06.10. 2020 р.).
2. Томашевська О. А. Проблеми розвитку та підвищення економічної ефективності виробництва цукрових буряків. *Проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 347–352.
3. Зіменко А. Гірка доля солодкого цукру. URL: <http://news.finance.ua/ua/news/-/360702/girka-dolya-solodkogo-tsukru> (дата звернення: 07.10. 2020 р.).
4. Стасіневич С. А. Підвищення ефективності виробництва цукрових буряків в Україні: фактори та умови. *Економіка АПК*. 2008. № 5. С. 103–107.

Скляр Д. – аспірант
Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Особливості розвитку малого підприємництва неоіндустріальної моделі економіки України

Неоіндустріалізаційна модель розвитку економіки має стати основою антикризової стратегії України. Наразі затяжна криза в Україні, яка почалася в 2014 р. та продовжується під

впливом глобалізаційних процесів кризи COVID-19 диктує перехід до нових трансформацій у всіх секторах економіки, особливо у промисловій сфері. Це також продиктовано еволюційними процесами, а саме переходом до нового 6-го технологічного укладу економіки з випуску продукції з високою доданою вартістю, який характеризується індивідуалізацією, наномініатюризацією, біотехнологізацією, когнітивізацією, розвитком 3D-друку шляхом реіндустріалізації, тобто збільшення в національній економіці робочих місць на базі цих технологій переважно в сфері малого підприємництва [2, 117].

Нині інноваційна діяльність у малого підприємництва здійснюється переважно в руслі наздоганяючої стратегії. З огляду на комплекс стримуючих умов інноваційної діяльності (обмеженість фінансових коштів, дефіцит часу в умовах суттєвого технологічного відставання), така стратегія промислових підприємств є вимушеною, але певною мірою об'єктивно необхідною на сучасному етапі. Нова технологічна платформа національної промисловості має спиратися на nano-, біо- та інформаційні технології [1, 30].

Опишемо функції, що характеризують необхідність наявності і розвитку таких форм господарювання в умовах неіндустріальної моделі економіки України:

1. Зайнятості. Малі підприємства створюють до 80 % робочих місць, тим самим стабілізують соціальні проблеми і дають дохід працездатному населенню.

2. Соціальної зайнятості. Малий бізнес може залучати до трудового процесу тих, чий трудові можливості будь-яким чином обмежені, але знання або досвід так необхідні. Це індивідуальний підхід до працівника і його можливостям.

3. Створення виробництва на основі вторинної сировини або побічної продукції. На великих підприємствах існує досить велика кількість відходів і побічної продукції виробництва, яка утилізується без урахування їх якісних характеристик. Даний вид бізнесу особливо розвивався в Україні в 1990-хрр. Після зміни державного типу управління на приватний директор і власники мало дбали про ефективність технології роботи організації. Основне хвилююче їх питання – це прибуток і дивіденди. У той же самий час, на виробництві накопичувалося достатню кількість промислових відходів і побічної продукції, яка не мала ринків збуту. Тому шлях її був тільки один – утилізація. Завзяті люди, проаналізувавши склад цих відходів, створювали виробництво, переробляли і створювали новий продукт для споживача, що стало основою зародження «зеленої» економіки.

4. Ланцюг передачі товарів та послуг до споживача. Великі підприємства не орієнтовані на роздріб, так як це відволікає їх час і ресурси від виконання більш важливих і прибуткових справ. Найбільш прогресивні підприємства змінили свою тактику і розділили повноваження роздрібною реалізації продукту і його маркетингу, сконцентрувавши свою увагу на виробництві.

5. Переорієнтація виробництва при зміні потреб ринку. Яскравим прикладом може служити тандем малого, середнього бізнесу та великих науково-виробничих підприємств. Проблема останніх полягає в тому, що вони не можуть швидко переорієнтуватися на виробництво товарів і послуг, які так необхідні населенню. Їх завдання – відслідковувати і налагоджувати власне виробництво. Вони не можуть змінювати профіль своєї продукції і доводити його до логічного кінця так як в нього вкладено чимало коштів і необхідна перш за все окупність витрат і розвиток виробництва нових товарів або поліпшення вироблених. Малі та середні підприємства мають набагато більше можливостей в орієнтації на споживача на відміну від великих організацій. Вони можуть налагоджувати будь-яке виробництво, продаж або послуги, виходячи з якості придбаної продукції для потреб споживача, і в разі зміни попиту можуть перенаправити виробництво в потрібне русло. Наприклад, існує наукомісткий продукт, який може бути використаний в основі будь якої продукції. Малі підприємства закупають і використовують його для виробництва нових продуктів з подальшою самостійною реалізацією отриманого продукту. У разі зміни попиту вони самостійно визначають напрями використання продукту і його впровадження.

6. Ефективне управління споживаними ресурсами [4]. Кожне мале і середнє підприємство при наданні послуг та виробництво продукції намагається зробити це з мінімальними витрата-

ми, відповідно воно намагається зекономити на дорогих ресурсах та по максимуму скористатися дешевими. Малі організації зацікавлені у використанні нововведень та нових промислових примірників, дозволяючих заощаджувати ресурси. Дана економія в рамках однієї організації може бути невеликою, але сумарно в розмірах всієї країни вона велика.

7. Надання якісних послуг чи підвищення якості як функції залучення [2].

8. Значна частка виробленого ВВП. Частка великих організації у виробництві ВВП в економічно розвинених країнах досягає 70 %, а інша частина належить малим і середнім підприємствам. З першого погляду ця цифра здається зовсім малою, але враховуючи, що 25 % світового ВВП створюють США, а частка малих підприємств у цій країні дорівнює 30 %, то достатньо зрозуміти, який внесок в світову економіку зроблений, адже їхній внесок у ВВП оцінюється близько половини.

9. Досить серйозною проблемою на шляху широкого впровадження інновацій може стати структурна деградація промислового виробництва в Україні через її негативний вплив на обсяги та динаміку інноваційного попиту. У цих умовах очевидно стає необхідність надання стимулюючих імпульсів з боку держави для пришвидшення структурних змін у промисловості із залученням інструментів науково-технічної, бюджетної, інвестиційної, кредитної політики.

Таким чином, всі причини вказують на те, що інноваційний розвиток малого та середнього бізнесу в умовах неоіндустріальної моделі економіки є закономірним. В країнах з розвинутою ринковою економікою завжди на першому місці опиняється приватний бізнес, для захисту його інтересів створено багато законів. Адже найголовніше, щоб малий та середній бізнес займалися НДДКР, впроваджували інновації та високі та цифрові технології, адже запровадження неоіндустріальної моделі економічного зростання в Україні потребує особливої уваги до аспекту новітнього позиціонування національної економіки та глобалізації виробництва. Пріоритет має бути наданий зміцненню переваг національного інтелектуального капіталу через нарощування власних R&D та активну участь у міжнародному науковотехнічному співробітництві.

Джерела та література

1. Збаразська Л. О. Неоіндустріалізація в Україні: концепт національної моделі. *Економіка промисловості*. 2016. № 3 (75). С. 5–32.
2. Захарченко Н. В., Склярів Д. Ю., Михайлова Д. С. Проблеми та перспективи венчурного інвестування неоіндустріального розвитку та IT-підприємництва в Україні. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2020. Т. 20, вип. 3 (46). С. 160–178.
3. Захарченко Н. В., Михайлова Д. С. Перспективи використання венчурного інвестування неоіндустріального розвитку в Україні. Інноваційний розвиток та безпека підприємства в умовах неоіндустріального суспільства: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (31 жовт. 2019 р.)/відп. ред. О. М. Поліневич, Л. В. Шостак. Луцьк, 2019. 690 с.
4. Неоіндустріальна трансформація промислового потенціалу України: кол. моногр./Л. В. Дейнеко, І. А. Шовкун, Е. І. Шелудько та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. В. Дейнеко; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2016. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/277.pdf> (дата звернення: 25.05.2020).

Sprengel M.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu, Polska

Innowacje, inteligentne zarządzanie jako źródło nowych miejsc pracy w Korei

Wstęp. Korea zwróciła na siebie uwagę świata poprzez uznaną poprawę efektywności energetycznej w zakresie polityki wzrostu zielonej niskoemisyjności oraz budowy pilotażowego inteligent-